

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ TRIBUNÁLU (devátého senátu)

10. června 2016*

„Žaloba na neplatnost — Společná zahraniční a bezpečnostní politika — Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině — Zmrazení finančních prostředků — Seznam osob, subjektů a orgánů, na které se vztahuje zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů — Zařazení žalobcovy jména na seznam — Lhůta pro podání žaloby — Přípustnost — Důkaz opodstatněnosti zařazení na seznam — Zjevně opodstatněná žaloba“

Ve věci T-381/14,

Viktor Pavlovič Pšonka, s bydlištěm v Moskvě (Rusko), zastoupený C. Constantina a J.-M. Reymondem, advokáty,

žalobce,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené V. Piessevauxem a A. Vitrem, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Evropskou komisí, zastoupenou S. Bartelt a D. Gauci, jako zmocněnkyněmi,

vedlejší účastníci,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Rady 2014/119/SZBP ze dne 5. března 2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 66, s. 26) a nařízení Rady (EU) č. 208/2014 ze dne 5. března 2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 66, s. 1), v rozsahu, v němž se týkají žalobce,

TRIBUNÁL (devátý senát),

ve složení G. Berardis (zpravodaj), předseda, O. Czúcz a A. Popescu, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

vydává toto

* Jednací jazyk: angličtina.

Usnesení

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Projednávaná věc zapadá do kontextu omezujících opatření vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině.
- 2 Žalobce, pan Viktor Pavlovič Pšonka, je bývalým ukrajinským nejvyšším státním zástupcem.
- 3 Dne 5. března 2014 přijala Rada Evropské unie na základě článku 29 SEU rozhodnutí 2014/119/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 66, s. 26, dále jen „napadené rozhodnutí“).
- 4 Článek 1 odst. 1 a 2 napadeného rozhodnutí stanoví:

„1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které náleží osobám určeným jako osoby odpovědné za zneužití ukrajinských státních prostředků a za porušování lidských práv na Ukrajině, a fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům s nimi spojeným, jak jsou uvedeny v příloze, nebo které jsou těmito osobami nebo subjekty vlastněny, drženy či kontrolovány.

2. Žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje se nezprístupní přímo ani nepřímo fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům uvedeným v příloze ani v jejich prospěch.“
- 5 Podrobná pravidla týkající se předmětných omezujících opatření jsou stanovena v ostatních odstavcích téhož článku.
- 6 Téhož dne přijala Rada na základě čl. 215 odst. 2 SFEU nařízení (EU) č. 208/2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 66, s. 1, dále jen „napadené nařízení“).
- 7 V souladu s napadeným rozhodnutím stanoví napadené nařízení povinnost přijmout dotčená omezující opatření a vymezuje podmínky těchto omezujících opatření, které jsou věcně stejné jako v uvedeném rozhodnutí.
- 8 Jména osob, kterých se týká napadené rozhodnutí a napadené nařízení, jsou spolu s odůvodněním jejich zařazení na seznam a s dalšími údaji uvedena na seznamu v příloze uvedeného rozhodnutí a v příloze I uvedeného nařízení (dále jen „seznam“).
- 9 Jméno žalobce je na seznamu uvedeno s identifikačními údaji „bývalý ukrajinský nejvyšší státní zástupce“ a s následujícím odůvodněním:

„Osoba, proti níž je na Ukrajině vedeno trestní řízení za účelem vyšetření trestných činů v souvislosti se zneužitím ukrajinských státních prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí.“
- 10 Dne 6. března 2014 zveřejnila Rada v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení určené osobám, na něž se vztahují omezující opatření stanovená napadeným rozhodnutím a napadeným nařízením (Úř. věst. 2014, C 66, s. 1). V tomto oznámení se uvádí, že „[d]otčené osoby mohou zaslat Radě žádost včetně podpůrných dokumentů, aby rozhodnutí o jejich zařazení na [...] seznam bylo znovu zváženo“. V oznámení jsou rovněž dotčené osoby upozorněny na to, „že mají možnost rozhodnutí Rady napadnout u [Tribunálu] v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 275 druhém pododstavci [SFEU] a čl. 263 čtvrtém a šestém pododstavci [SFEU]“.

- 11 Napadené rozhodnutí bylo změněno rozhodnutím Rady (SZBP) 2015/143 ze dne 29. ledna 2015, kterým se mění rozhodnutí 2014/119 (Úř. věst. 2015, L 24, s. 16), jež vstoupilo v platnost dne 31. ledna 2015. V souvislosti s kritérii pro určování osob, na něž se vztahují dotčená omezující opatření, z článku 1 uvedeného rozhodnutí vyplývá, že v článku 1 napadeného rozhodnutí se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které náleží osobám odpovědným za zneužití ukrajinských státních prostředků a za porušování lidských práv na Ukrajině, a fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům s nimi spojeným, jak jsou uvedeny v příloze, nebo které tyto osoby vlastní, drží či kontrolují.

Pro účely tohoto rozhodnutí se osobou odpovědnou za zneužití ukrajinských státních prostředků rozumí i každá osoba, kterou ukrajinské orgány vyšetřují v souvislosti se:

- a) zneužitím ukrajinských státních prostředků nebo aktiv či se spoluúčastí na těchto činech nebo
 - b) zneužitím pravomoci veřejného činitele za účelem neoprávněného zvýhodnění sebe nebo třetí osoby, čímž vznikla ztráta na ukrajinských veřejných prostředcích nebo majetku, či v souvislosti se spoluúčastí na těchto činech.“
- 12 Nařízením Rady (EU) 2015/138 ze dne 29. ledna 2015, kterým se mění nařízení č. 208/2014 (Úř. věst. 2015, L 24, s. 1), bylo posledně uvedené nařízení změněno ve shodě s rozhodnutím 2015/143.
- 13 Napadené rozhodnutí bylo později změněno rozhodnutím Rady (SZBP) 2015/364 ze dne 5. března 2015, kterým se mění rozhodnutí 2014/119 (Úř. věst. 2015, L 62, s. 25), a napadené nařízení prováděcím nařízením Rady (EU) 2015/357 ze dne 5. března 2015, kterým se provádí nařízení č. 208/2014 (Úř. věst. 2015, L 62, s. 1). Rozhodnutím 2015/364 byl změněn článek 5 napadeného rozhodnutí tak, že platnost omezujících opatření týkajících se žalobce byla prodloužena do 6. března 2016. Prováděcím nařízením 2015/357 byla tedy nahrazena příloha I napadeného nařízení.
- 14 Těmito akty bylo žalobcovo jméno ponecháno na seznamu s identifikačními údaji „bývalý ukrajinský nejvyšší státní zástupce“ a s novým odůvodněním, jež zní následovně:
- „Osoba, proti níž vedou ukrajinské orgány trestní řízení z důvodu zneužití veřejných prostředků nebo majetku.“
- 15 Žalobce nepodal žaloby proti posledně uvedeným aktům.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 16 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 30. května 2014 podal žalobce projednávanou žalobu.
- 17 Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 9. září 2014 vznesla Rada námitku nepřípustnosti na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991.
- 18 Evropská komise podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 19. září 2014 a Ukrajina podáním došlým Tribunálu dne 29. září 2014 podaly návrh na vstup do tohoto řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Rady.
- 19 Dopisem došlým kanceláři Tribunálu dne 24. prosince 2014 informovala Ukrajina Tribunál, že bere zpět svůj návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice.

- 20 Usnesením ze dne 7. ledna 2015 si Tribunál (devátý senát) vyhradil rozhodnout o námitce nepřípustnosti spolu s věcí samou podle čl. 114 odst. 4 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.
- 21 Rada podala žalobní odpověď dne 24. února 2015. Žalobce nepředložil repliku. Usnesením ze dne 11. března 2015 předseda devátého senátu Tribunálu rozhodl o vyškrtnutí Ukrajiny jakožto vedlejší účastnice řízení.
- 22 Usnesením ze dne 25. března 2015 předseda devátého senátu Tribunálu povolil Komisi vstup do řízení jako vedlejší účastnice. Vedlejší účastnice předložila svůj spis a Rada se k němu vyjádřila ve stanovených lhůtách. Dopisem ze dne 3. července 2015 se žalobce vzdal možnosti předložit vyjádření.
- 23 Dopisem ze dne 16. července 2015 informovala kancelář Tribunálu účastníky řízení, že písemná část řízení byla ukončena.
- 24 Odůvodněným dopisem došlým kanceláři Tribunálu dne 17. srpna 2015 Rada na základě článku 106 jednacího řádu Tribunálu navrhla, aby byla vyslechnuta v rámci ústní části řízení.
- 25 Dopisem ze dne 20. listopadu 2015 vyzvala kancelář Tribunálu účastníky řízení, aby se vyjádřili k použitelnosti článku 132 jednacího řádu na projednávanou věc s ohledem na rozsudek ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), kterým Tribunál zrušil napadené rozhodnutí a napadené nařízení v rozsahu, v němž se týkala žalobce v uvedené věci. Účastníci řízení na tento dopis odpověděli ve stanovených lhůtách.
- 26 Žalobce v podstatě navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl námitku nepřípustnosti;
 - zrušil napadené rozhodnutí a napadené nařízení v rozsahu, v němž se týkají žalobce;
 - uložil Radě náhradu nákladů řízení.
- 27 Rada navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako nepřípustnou;
 - podpůrně žalobu zamítl jako neopodstatněnou;
 - uložil žalobci náhradu nákladů řízení.
- 28 Komise navrhuje, aby Tribunál žalobu zamítl.

Právní otázky

- 29 Článek 132 jednacího řádu stanoví, že pokud již Soudní dvůr nebo Tribunál rozhodl o právní otázce nebo otázkách, které jsou totožné s právními otázkami vznesenými v žalobních důvodech, a pokud Tribunál konstatuje, že je skutkový stav zjištěn, může po ukončení písemné části řízení a po vyslechnutí účastníků řízení usnesením s odůvodněním obsahujícím odkaz na příslušnou judikaturu prohlásit žalobu za zjevně opodstatněnou.
- 30 V projednávané věci předložila Rada samostatným podáním námitku nepřípustnosti, o níž má být sice rozhodnuto spolu s věcí samou, avšak zůstává předložena k rozhodnutí Tribunálu. Tribunál pokládá věc za dostatečně objasněnou písemnostmi ve spise, a proto rozhodne, aniž by pokračoval v řízení.

K námitce nepřípustnosti vznesené Radou

- 31 Rada vznáší námitku nepřípustnosti této žaloby podané proti napadenému rozhodnutí a napadenému nařízení z důvodu, že byla podána po uplynutí lhůty. Rada konkrétně připomíná znění čl. 263 šestého pododstavce SFEU a s odkazem na rozsudek ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258), tvrdí, že dvouměsíční lhůta pro podání žaloby začala běžet od okamžiku, kdy bylo žalobci sděleno rozhodnutí o zápisu jeho jména na seznam, přičemž k tomuto sdělení došlo zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* (viz bod 10 výše), neboť Rada neznala žalobcovu adresu.
- 32 Rada v této souvislosti tvrdí, že čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991, podle kterého lhůta pro podání žaloby počíná běžet od konce čtrnáctého dne po zveřejnění aktu, se použije pouze tehdy, jestliže lhůta pro podání žaloby proti danému aktu začíná běžet od zveřejnění uvedeného aktu, což je případ, o který v projednávané věci nejde. Kromě toho z rozsudku ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258), vyplývá, že pokud je opatření sděleno osobám nebo subjektům, jež jsou dotčeny zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*, nemohou se tyto osoby nebo subjekty dovolávat tohoto zveřejnění pro to, aby oddálily počátek běhu lhůty pro podání žaloby.
- 33 Podle názoru Rady tedy dvouměsíční lhůta pro podání žaloby stanovená v čl. 263 šestém pododstavci SFEU, prodloužená o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti podle čl. 102 odst. 2 jednacího řádu ze dne 2. května 1991, v projednávaném případě uplynula dne 16. května 2014. Projednávaná žaloba, jež byla podána dne 30. května 2014, je tedy nepřípustná.
- 34 Žalobce s argumentací Rady nesouhlasí a tvrdí, že žaloba není opožděná.
- 35 Úvodem je třeba připomenout, že podle čl. 263 šestého pododstavce SFEU musí být žaloba na neplatnost podána ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení napadeného aktu, ode dne jeho oznámení žalobci nebo ode dne, kdy se o něm žalobce dozvěděl.
- 36 Podle judikatury platí, že zásada účinné soudní ochrany znamená, že orgán Evropské unie, který přijme akt, z něhož pro určitou osobu nebo pro určitý subjekt vyplývají omezující opatření, musí v co možná největším rozsahu sdělit důvody, na nichž je tento akt založen, a to buď v okamžiku jeho přijetí, nebo alespoň co možná nejdříve po jeho přijetí, aby tyto osoby nebo subjekty mohly využít svého práva tento akt napadnout (viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2011, Bank Melli Iran v. Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, bod 47 a citovaná judikatura).
- 37 Tato situace vyplývá ze zvláštní povahy aktů ukládajících omezující opatření vůči osobě či subjektu, které se podobají aktům s obecnou působností, neboť zakazují určité kategorie obecně a abstraktně určených adresátů zejména poskytnout finanční zdroje a hospodářské prostředky k dispozici osobám a subjektům, jejichž jména jsou uvedena na seznamech obsažených v jejich přílohách, a zároveň představují řadu individuálních rozhodnutí vůči uvedeným osobám a subjektům (viz rozsudek ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 56 a citovaná judikatura).
- 38 Zásada účinné soudní ochrany je v projednávaném případě konkretizována v čl. 2 odst. 2 napadeného rozhodnutí a v čl. 14 odst. 2 napadeného nařízení, které stanoví, že Rada sdělí své rozhodnutí dotčené osobě nebo subjektu, včetně důvodů zařazení na seznam osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, a to buď přímo, je-li známa jejich adresa, nebo zveřejněním oznámení, čímž jim umožní se k této záležitosti vyjádřit.

- 39 Lhůta pro podání žaloby na zrušení aktu ukládajícího omezující opatření vůči osobě nebo subjektu začíná plynout buď ode dne, kdy byl tento akt individuálně sdělen adresátovi, je-li jeho adresa známa, nebo od zveřejnění oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*, není-li tato adresa Radě známa (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, body 59 až 62).
- 40 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že Rada nemá možnost libovolně se rozhodnout, jakým způsobem sdělí svá rozhodnutí dotčeným osobám. Z bodu 61 rozsudku ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258), totiž vyplývá, že Soudní dvůr zamýšlel umožnit nepřímé sdělování aktů ukládajících omezující opatření zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* pouze v případech, kdy Rada neměla možnost sdělit tento akt individuálně. Opačný závěr by znamenal, že by se Rada mohla snadno vyhnout povinnosti individuálního sdělení (rozsudky ze dne 3. července 2014, Zanjani v. Rada, T-155/13, nezveřejněný, EU:T:2014:605, bod 36, Sorinet Commercial Trust Bankers v. Rada, T-157/13, nezveřejněný, EU:T:2014:606, bod 38, a Sharif University of Technology v. Rada, T-181/13, nezveřejněný, EU:T:2014:607, bod 31).
- 41 Navíc lze mít za to, že Rada nemá možnost sdělit individuálně fyzické nebo právnické osobě nebo subjektu akt obsahující omezující opatření, která se jich týkají, buď v případě, kdy adresa této osoby nebo tohoto subjektu není veřejná a nebyla jí poskytnuta, nebo v případě, kdy bylo sdělení zasláno na adresu, kterou má Rada k dispozici, bezúspěšně, a to přes veškeré kroky, které Rada s náležitou péčí podnikla ve snaze o doručení takového sdělení (rozsudek ze dne 5. listopadu 2014, Mayaleh v. Rada, T-307/12 a T-408/13, EU:T:2014:926, bod 61).
- 42 V projednávané věci Rada tvrdí, že neznala žalobcovu adresu v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí a napadeného nařízení, což žalobce nepopřel.
- 43 Vzhledem k tomu, že Rada neměla jinou možnost než sdělit zápis žalobcova jména na seznam zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*, počíná lhůta pro podání žaloby v projednávané věci běžet od data zveřejnění tohoto oznámení.
- 44 Pokud jde o počítání této lhůty, je třeba připomenout, že podle čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 platí, že jestliže lhůta pro podání žaloby proti aktu některého orgánu začíná běžet od zveřejnění tohoto aktu, počítá se tato lhůta od konce čtrnáctého dne po jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*. Podle ustanovení čl. 102 odst. 2 uvedeného jednacího řádu musí být tato lhůta prodloužena o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti.
- 45 V tomto kontextu nemůže obstát argument Rady, že se v projednávaném případě čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 nepoužije.
- 46 Z článku 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 předně vyplývá, že prodloužení lhůty o čtrnáct dní se použije na akty, u nichž lhůta pro podání žaloby počíná běžet od data jejich zveřejnění, což z jeho působnosti vylučuje pouze akty, které jsou oznamovány. Toto ustanovení totiž nerozlišuje podle druhu aktu zveřejněného v *Úředním věstníku Evropské unie*. Lze tedy dospět k závěru, že pokud je akt zveřejněn a datum jeho zveřejnění je počátkem běhu lhůty pro podání žaloby stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU, čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 se použije (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. července 2014, Zanjani v. Rada, T-155/13, nezveřejněný, EU:T:2014:605, body 40 a 41, a Sorinet Commercial Trust Bankers v. Rada, T-157/13, nezveřejněný, EU:T:2014:606, body 42 a 43).
- 47 Dále je nutno vzít v úvahu, že cíl čtrnáctidenní lhůty stanovené v čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 spočívá v zajištění dotčeným subjektům dostatečné doby pro podání žaloby proti zveřejněným aktům, a tudíž v respektování práva na účinnou právní ochranu, tak jak je zakotveno v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, bod 35).

- 48 Kromě toho je nutno podotknout, že zveřejnění oznámení o zápisu jmen osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, v *Úředním věstníku Evropské unie* nemůže být postaveno naroveň oznámení těchto opatření dotčným osobám a subjektům. Je-li akt oznámen, lze mít za to, že byl dán k dispozici svému adresátovi ke dni oznámení. Tak tomu však není v případě, že akty s individuální působností, jako jsou omezující opatření, jsou sdělovány nepřímě osobám a subjektům dotčeným zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Článek 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 přitom stanoví čtrnáctidenní lhůtu, po jejímž uplynutí lze mít rozumně za to, že *Úřední věstník Evropské unie* je skutečně dostupný ve všech členských státech a v třetích státech. Prodloužení lhůty o čtrnáct dní stanovené v uvedeném ustanovení musí tudíž platit pro všechny akty sdělované zveřejněním v *Úředním věstníku Evropské unie*, včetně aktů s individuální působností sdělovaných dotčným osobám zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* (rozsudky ze dne 3. července 2014, Zanjani v. Rada, T-155/13, nezveřejněný, EU:T:2014:605, body 42 a 43, a Sorinet Commercial Trust Bankers v. Rada, T-157/13, nezveřejněný, EU:T:2014:606, body 44 a 45).
- 49 Z judikatury konečně plyne, že použití čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 odpovídá cíli práva dotčených osob na sdělení omezujících opatření přijatých vůči nim, případně zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* (rozsudky ze dne 3. července 2014, Zanjani v. Rada, T-155/13, nezveřejněný, EU:T:2014:605, bod 44, a Sorinet Commercial Trust Bankers v. Rada, T-157/13, nezveřejněný, EU:T:2014:606, bod 46).
- 50 Platí totiž, že kdyby v situaci, kdy nejsou známy adresy osob nebo subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, nebo není možné sdělit tato opatření přímo, podléhalo nepřímé sdělení takových opatření uskutečněné zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* režimu počítání lhůt použitelnému na individuální oznámení, přišly by dotčené osoby o prodloužení lhůty na podání žaloby o čtrnáct dní od zveřejnění aktu upravené v čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 a nemohly by požívat záruk vyplývajících z přímého sdělení. Za těchto okolností by povinnost nepřímého sdělení omezujících opatření zveřejněním oznámení, jehož účelem je v zásadě přiznat dotčeným osobám další záruky, měla paradoxně za následek, že by se tyto osoby ocitly v méně příznivém postavení, než v jakém by se nacházely při prostém zveřejnění napadených aktů v *Úředním věstníku Evropské unie* (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. února 2014, Syrian Lebanese Commercial Bank v. Rada, T-174/12 a T-80/13, EU:T:2014:52, body 65 a 66; ze dne 3. července 2014, Zanjani v. Rada, T-155/13, nezveřejněný, EU:T:2014:605, bod 45, a Sorinet Commercial Trust Bankers v. Rada, T-157/13, nezveřejněný, EU:T:2014:606, bod 47).
- 51 Z výše uvedeného plyne, že Rada nemůže platně opírat svou argumentaci o rozsudek ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258), v němž Soudní dvůr právě vyzdvihl skutečnost, že povinnost individuálního sdělení má zvýšit ochranu jednotlivců. Uvedeného rozsudku se tudíž nelze dovolávat pro to, aby byli tito jednotlivci podrobeni méně příznivému zacházení, než jakého by se jim dostalo v případě prostého zveřejnění aktů obsahujících omezující opatření namířená vůči nim (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. února 2014, Syrian Lebanese Commercial Bank v. Rada, T-174/12 a T-80/13, EU:T:2014:52, bod 67).
- 52 Kromě toho je třeba rovněž konstatovat, že Rada mylně dovozuje argumenty z rozsudku ze dne 9. července 2014, Al-Tabbaa v. Rada (T-329/12 a T-74/13, nezveřejněný, EU:T:2014:622), s poukazem zejména na bod 59 uvedeného rozsudku. V tomto bodě se totiž nejprve připomíná, že dotčené akty byly žalobci sděleny jednak dopisem oznámeným jeho zástupcům a jednak zveřejněním oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*, přičemž k oběma událostem došlo téhož dne. Tribunál měl dále za to, že žaloba proti těmto aktům nebyla opožděná, neboť byla podána před uplynutím nejkratší lhůty pro podání žaloby, a sice lhůty vypočtené od okamžiku oznámení aktu zástupci žalobce. Z toho plyne, že v projednávané věci nebylo nezbytné uvádět výpočet lhůty pro podání žaloby, která počala běžet od zveřejnění oznámení, na něž se použil čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.

- 53 Posledně uvedené zjištění není zpochybněno okolností, že uvedený bod 59 rozsudku ze dne 9. července 2014, *Al-Tabbaa v. Rada* (T-329/12 a T-74/13, nezveřejněný, EU:T:2014:622), vysvětluje, že lhůty pro podání žaloby byly v obou případech prodlouženy o jednotnou lhůtu z důvodu vzdálenosti v délce deseti dnů podle čl. 102 odst. 2 jednacího řádu ze dne 2. května 1991. Toto ustanovení se totiž použije bez ohledu na povahu události, která spustí běh lhůty pro podání žaloby, a použitím tohoto ustanovení není vyloučeno použití čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.
- 54 V projednávané věci zveřejnila Rada oznámení týkající se zařazení jména žalobce na seznam v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 6. března 2014. Dvoutýdenní lhůta, prodloužená o čtrnáctidenní lhůtu stanovenou v čl. 102 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991, a o desetidenní jednotnou lhůtu z důvodu vzdálenosti stanovenou v odstavci 2 téhož článku, tedy uplynula dne 30. května 2014.
- 55 Vzhledem k tomu, že projednávaná žaloba došla kanceláři Tribunálu taktéž dne 30. května 2014, byla podána v zákonné lhůtě, takže námitka nepřipustnosti vznesená Radou musí být zamítnuta.

K věci samé

- 56 Na podporu žaloby předkládá žalobce tři žalobní důvody. V rámci prvního žalobního důvodu, který vychází z nedostatku pravomoci Rady a ze zasahování do pravomocí „zákonného soudce“, vznáší námitku protiprávnosti článku 3 napadeného nařízení na základě článku 277 SFEU, neboť znění tohoto článku bylo podle něj přijato v rozporu s čl. 215 odst. 2 SFEU. Druhý žalobní důvod vychází ze zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu. Třetí žalobní důvod, který vychází z porušení základních práv, se dělí na sedm částí, které vycházejí z nedostatečného odůvodnění, z porušení základních práv, z porušení práva na spravedlivý proces, z porušení zásady presumpce neviny, z porušení práva na účinnou právní ochranu, z porušení práva vlastnit majetek a z vážného poškození pověsti žalobce.
- 57 Tribunál považuje za účelné zkoumat nejprve druhý žalobní důvod, na jehož podporu žalobce v podstatě uvádí, že omezující opatření namířená proti jeho osobě byla přijata bez dostatečně pevného skutkového základu.
- 58 Tento důvod totiž nastoluje tutéž právní otázku, o níž již Tribunál rozhodl v rozsudku ze dne 26. října 2015, *Portnov v. Rada* (T-290/14, EU:T:2015:806), a v rozsudcích ze dne 28. ledna 2016, *Azarov v. Rada* (T-331/14, EU:T:2016:49), *Azarov v. Rada* (T-332/14, EU:T:2016:48), *Kljujev v. Rada* (T-341/14, EU:T:2016:47), *Arbuzov v. Rada* (T-434/14, nezveřejněný, EU:T:2016:46) a *Stavickij v. Rada* (T-486/14, nezveřejněný, EU:T:2016:45), které se staly pravomocnými a zakládají překážku věci rozsouzené.
- 59 Podle žalobce obsahují napadené rozhodnutí a napadené nařízení v projednávaném případě jen velmi stručné důvody pro zařazení jeho jména na seznam, neboť se v nich uvádí pouze, že je na Ukrajině vyšetřován z důvodu účasti na trestných činech v souvislosti se zneužitím veřejných prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí. Důvody dovolávané Radou podle žalobce nesplňují podmínky stanovené v napadeném rozhodnutí a v napadeném nařízení a nejsou podloženy žádnými důkazy. Žalobce mimoto tvrdí, že proti němu nebylo zahájeno žádné trestní vyšetřování v souvislosti se zneužitím veřejných prostředků nebo jejich nezákonný převod do zahraničí před přijetím napadeného rozhodnutí a napadeného nařízení nebo v okamžiku jejich přijetí. Rada se tudíž dopustila zjevně nesprávného posouzení skutečností v projednávané věci nebo je posoudila svévolně.
- 60 Rada namítá, že důvody pro zařazení žalobcova jména na seznam spočívají na pevném skutkovém základě. Tyto důvody se totiž opírají o dopis Nejvyššího státního zastupitelství Ukrajiny zaslaný vysoké představitelce Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 3. března 2014 (dále jen „dopis ze dne 3. března 2014“), kterým byla Rada informována, že byla vedena vyšetřování, jejichž předmětem byla mimo jiné účast žalobce na trestných činech spojených se zneužitím veřejných prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí, což odpovídá odůvodnění týkajícímu se

žalobce obsaženému v napadeném rozhodnutí a napadeném nařízení. V následných dopisech pak Nejvyšší státní zastupitelství Ukrajiny poskytlo dodatečné informace o vyšetřováních týkajících se žalobce a povaze obvinění, jež vůči němu byla vznesena. Rada v tomto ohledu uvádí, že skutečnost, že vůči žalobci nebylo zahájeno trestní řízení, ve světle zásad vytýčených judikaturou nebrání tomu, aby byl žalobce platně určen jako osoba odpovědná za zneužití ukrajinských veřejných prostředků.

- 61 Jak přitom bylo připomenuto v bodě 38 rozsudku ze dne 26. října 2015, *Portnov v. Rada* (T-290/14, EU:T:2015:806), má sice Rada v souvislosti s obecnými kritérii, která je třeba při přijímání omezujících opatření zohlednit, širokou posuzovací pravomoc, avšak účinnost soudní kontroly zaručené v článku 47 Listiny základních práv vyžaduje, aby se unijní soud při přezkumu legality důvodů, o které se opírá rozhodnutí o zařazení jména určité osoby na seznam osob, na něž se vztahují omezující opatření, nebo o ponechání jména takové osoby na tomto seznamu, ujistil o tom, že se toto rozhodnutí, které má ve vztahu k ní charakter individuálního rozhodnutí, opírá o dostatečně pevný skutkový základ. To znamená ověřit skutečnosti uváděné v odůvodnění, ze kterého uvedené rozhodnutí vychází, tak aby se soudní přezkum neomezoval na abstraktní posouzení pravděpodobnosti uváděných důvodů, ale aby se zaměřil na otázku, zda jsou tyto důvody, nebo alespoň jeden z nich, který sám o sobě postačuje k odůvodnění tohoto rozhodnutí, dostatečně přesně a konkrétně podložené (viz rozsudek ze dne 21. dubna 2015, *Anboubá v. Rada*, C-605/13 P, EU:C:2015:248, body 41 a 45 a citovaná judikatura).
- 62 Stejně jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2015, *Portnov v. Rada* (T-290/14, EU:T:2015:806, bod 39), v projednávané věci kritérium vytýčené v čl. 1 odst. 1 napadeného rozhodnutí stanoví, že omezující opatření se přijímají vůči osobám odpovědným za zneužití veřejných prostředků. Z bodu 2 odůvodnění uvedeného rozhodnutí dále vyplývá, že Rada tato opatření přijala „s cílem konsolidovat a podpořit právní stát [...] na Ukrajině“.
- 63 Jméno žalobce bylo na seznam zařazeno z důvodu, že je „[o]sob[ou], proti níž je na Ukrajině vedeno trestní řízení za účelem vyšetření trestných činů v souvislosti se zneužitím ukrajinských veřejných prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí“. Rada tedy vycházela z toho, že v případě žalobce probíhaly přípravné vyšetřovací kroky nebo předběžné vyšetřování, jež (prozatím) nevyústily v podání obžaloby pro jeho údajné zapojení do skutků spočívajících ve zneužití veřejných prostředků.
- 64 Stejně jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2015, *Portnov v. Rada* (T-290/14, EU:T:2015:806, bod 41), se Rada na podporu zařazení žalobcova jména na seznam dovolává dopisu ze dne 3. března 2014 a dalších důkazů z doby po přijetí napadeného rozhodnutí a napadeného nařízení.
- 65 Dopis ze dne 3. března 2014 se člení na dvě části. V první části se uvádí, že „ukrajinské donucovací orgány“ zahájily řadu trestních řízení na základě trestných činů spáchaných (osmi) bývalými vysoce postavenými představiteli, u nichž bylo vyšetřováním shora uvedených trestných činů zjištěno zneužití vysokých částek veřejných prostředků a jejich následný nezákonný převod mimo území Ukrajiny. Jména těchto vysokých představitelů, mezi nimiž je uvedeno i žalobcovo jméno (jediné, které nebylo začerněno), následují hned níže. Ve druhé části se dodává, že „vyšetřování ověřuje účast dalších vysoce postavených představitelů předchozího režimu na trestných činech téhož druhu“ a že se předpokládá, že budou o zahájení tohoto vyšetřování brzy informováni. Jména těchto dalších vysoce postavených představitelů (deset jmen, všechna začerněna) rovněž následují hned níže.
- 66 Je nesporné, že žalobce byl určen jako osoba „odpovědná za zneužití ukrajinských státních prostředků“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 napadeného rozhodnutí pouze na tomto jediném základě.
- 67 Stejně jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2015, *Portnov v. Rada* (T-290/14, EU:T:2015:806, bod 42), je totiž dopis ze dne 3. března 2014 mezi důkazy předloženými Radou v průběhu tohoto řízení jediným, který pochází z doby před přijetím napadeného rozhodnutí a napadeného nařízení.

- 68 Přitom analogicky s tím, jak Tribunál rozhodl v rozsudku ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, body 43 a 44), je třeba mít za to, že uvedený dopis sice pochází od vysoce postaveného justičního orgánu třetí země, nicméně obsahuje jen povšechné a generické tvrzení, že žalobce byl spolu s dalšími bývalými vysoce postavenými představiteli spojován s vyšetřováním, v němž byly v zásadě zjištěny skutky spočívající ve zneužití veřejných prostředků. Dopis totiž neobsahuje žádné upřesnění ke zjištění skutků ověřovaných vyšetřováním vedeným ukrajinskými orgány, natož pak k individuální – byť jen presumované – odpovědnosti žalobce v souvislosti s těmito skutky (v tomto smyslu viz rovněž rozsudek ze dne 28. ledna 2016, Azarov v. Rada, T-332/14, nezveřejněný, EU:T:2016:48, bod 46).
- 69 Je třeba ještě poukázat na to, že na rozdíl od rozsudku ze dne 27. února 2014, Ezz a další v. Rada (T-256/11, EU:T:2014:93, body 57 až 61), potvrzeného v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem ze dne 5. března 2015, Ezz a další v. Rada (C-220/14 P, EU:C:2015:147), jichž se dovolává Rada, tento orgán v projednávané věci nedisponoval informacemi o skutcích či o jednáních, které ukrajinské orgány konkrétně vytýkají žalobci, a dopis ze dne 3. března 2014 nemůže ani tehdy, když je posuzován s ohledem na svůj kontext, představovat dostatečně pevný skutkový základ ve smyslu judikatury citované výše v bodě 62 pro zařazení žalobcova jména na seznam z důvodu, že byl určen „jako osoba odpovědná“ za zneužití veřejných prostředků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada, T-290/14, EU:T:2015:806, body 46 až 48).
- 70 Bez ohledu na to, v jakém stadiu se nacházelo řízení, jež mělo být s žalobcem vedeno, nemohla vůči němu Rada přijmout omezující opatření bez znalosti skutků spočívajících ve zneužití veřejných prostředků, které mu byly konkrétně vytýkány ukrajinskými orgány. Pouze při znalosti těchto skutků by totiž byla Rada schopna vůbec určit, zda mohou být kvalifikovány jako zneužití veřejných prostředků a mohou zpochybnit existenci právního státu na Ukrajině, jehož konsolidace a podpora jsou cílem, který je přijetím předmětných omezujících opatření sledován, jak bylo připomenuto v bodě 63 výše (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. ledna 2016, Azarov v. Rada, T-331/14, EU:T:2016:49, bod 55).
- 71 V případě zpochybnění legality je ostatně úkolem příslušného unijního orgánu, aby prokázal, že jsou důvody uplatňované vůči dotyčné osobě podložené, přičemž tato osoba není povinna předložit důkazy o opaku svědčící o tom, že uvedené důvody podložené nejsou (viz rozsudek ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada, T-290/14, EU:T:2015:806, bod 45 a citovaná judikatura).
- 72 Je tedy třeba dospět k závěru, že v souladu s tím, jak Tribunál rozhodl ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, bod 50), nesplňuje zařazení žalobcova jména na seznam kritéria určování osob, na něž se vztahují dotčená omezující opatření stanovená napadeným rozhodnutím.
- 73 Z toho vyplývá, že projednávaná žaloba musí být v souladu s článkem 132 jednacího řádu prohlášena za zjevně opodstatněnou.
- 74 Argumenty Rady vznesené v odpověď na otázku Tribunálu (viz bod 26 výše), jimiž chce Rada zpochybnit použití tohoto článku v projednávané věci, nemohou obstát.
- 75 Rada nejprve tvrdí, že použití článku 132 jednacího řádu, který stanoví odchylku od ustanovení primárního unijního práva a omezuje procesní práva účastníků řízení, musí být omezeno na výjimečné případy, a sice takové, kdy není pochyb o tom, že žaloba je opodstatněná. Rada v tomto směru vznáší v podstatě tři námitky. První námitka vychází ze skutečnosti, že body 38 až 50 rozsudku ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), se netýkají právní otázky, nýbrž pouze skutkových okolností. Druhá námitka vychází ze skutečnosti, že skutkový stav ve smyslu uvedeného ustanovení nebyl zjištěn. Třetí námitka, které se dovolává i Komise, vychází ze zjištění, že o námitce

nepřípustnosti vznesené Radou bude rozhodnuto spolu s věcí samou. Logicky totiž může být žaloba podaná žalobcem prohlášena za zjevně opodstatněnou jen tehdy, je-li námitka nepřípustnosti vznesená Radou prohlášena za zjevně neopodstatněnou, což se v projednávaném případě nestalo.

- 76 Pokud jde o první námitku, je třeba podotknout, že body 38 až 50 rozsudku ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), představují veškeré závěry Tribunálu. Tvrdit, jak činí Rada, že tyto body se týkají pouze skutkových okolností, by znamenalo přijmout závěr, že uvedený rozsudek má čistě faktickou povahu. Je sice pravda, že ústřední část tohoto rozsudku je tvořena posouzením jediného skutkového prvku, který mohl být zkoumán, totiž dopisu ze dne 3. března 2014, avšak to nemění nic na tom, že tato skutková okolnost byla posuzována v rámci připomenutí judikatury a právních zásad a představuje jádro právního posouzení uskutečněného Tribunálem ke způsobu, jakým se Rada vypořádala se svým důkazním břemenem, když se opírala o tento dopis. Jak mimoto vyplývá z bodu 41 rozsudku ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), použila Rada dotčený dopis k zařazení nejen A. Portnova, ale i dalších bývalých vysoce postavených představitelů, mimo jiné žalobce, na seznam, a Tribunál měl za to, že tento dopis není dostatečně pevným skutkovým základem ve smyslu judikatury citované v bodě 62 výše. Z toho plyne, že právní otázka, o které Tribunál rozhodl, totiž otázka, zda jsou dostatečně přesně a konkrétně podloženy důvody dovolávané pro zařazení na seznam, jež byly v případě všech dotyčných osob v zásadě totožné, je vzhledem ke specifické povaze soudních sporů v oblasti omezujících opatření totožná s otázkou vznesenou druhým žalobním důvodem v projednávané věci.
- 77 Pokud jde o druhou námitku, Rada v zásadě tvrdí, že článek 132 jednacího řádu může být použit na věci související s omezujícími opatřeními jen tehdy, jestliže Tribunál rozhodl, že Rada prokázala, že skutkový stav, o který se opírala, byl zjištěn, a nikoli na věci, v nichž Tribunál rozhodl, že tomu tak není.
- 78 Je třeba připomenout, že podle článku 132 jednacího řádu přísluší Tribunálu, aby konstatoval, že byl skutkový stav zjištěn. V tomto směru je nutno podotknout, že na rozdíl od toho, co zřejmě tvrdí Rada, nemusí být zjištěný skutkový stav stejný jako skutkový stav, který byl považován za relevantní ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2015, Portnov v. Rada (T-290/14, EU:T:2015:806). V projednávaném případě přitom není obsah skutkového prvku, o který se Rada opírá při zařazení žalobcova jména na seznam osob, na něž se vztahují omezující opatření, a sice skutečnost, že podle dopisu ze dne 3. března 2014 byly učiněny přípravné vyšetřovací kroky nebo proběhlo předběžné vyšetřování ze strany ukrajinských orgánů vůči žalobci pro zneužití veřejných prostředků, účastníky řízení popírání, a může tedy být považován za zjištěný.
- 79 Okolnost, že takový dopis, jako je dopis ze dne 3. března 2014, který odkazuje na tyto přípravné vyšetřovací kroky nebo na předběžné vyšetřování, nemůže být sám o sobě považován za dostatečný pro prokázání důvodů pro zařazení žalobcova jména na seznam, naproti tomu představuje ústřední prvek právního posouzení způsobu, jakým se Rada vypořádala se svým důkazním břemenem (viz bod 77 výše), což nemůže zpochybnit skutkové okolnosti popsané v uvedeném dopise.
- 80 Pokud jde o třetí námitku, je třeba poukázat na to, že podle judikatury možnost odmítnout žalobu jako nepřípustnou usnesením s odůvodněním, a tedy bez konání jednání, není vyloučena skutečností, že Tribunál předtím přijal usnesení o tom, že o námitce vznesené na základě článku 114 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 bude rozhodnuto spolu s věcí samou (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 19. února 2008, Tokai Europe v. Komise, C-262/07 P, nezveřejněné, EU:C:2008:95, body 26 až 28). Takový závěr je přitom třeba učinit i stran možnosti zamítnout námitku nepřípustnosti, pokud Tribunál zamýšlí prohlásit jako v projednávaném případě žalobu za zjevně opodstatněnou ve smyslu článku 132 jednacího řádu, který výslovně stanoví, že Tribunál může rozhodnout již po ukončení písemné části řízení.

- 81 Vzhledem ke všem předchozím úvahám je tedy třeba vyhovět žalobě, která je zjevně opodstatněná ve smyslu článku 132 jednacího řádu, v části, v níž míří na zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká žalobce.
- 82 Z týchž důvodů musí být zrušeno napadené nařízení v rozsahu, v němž se týká žalobce.

K nákladům řízení

- 83 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval náhradu nákladů řízení a Rada neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.
- 84 Kromě toho podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu nesou orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, vlastní náklady řízení. Komise tedy ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (devátý senát)

rozhodl takto:

- 1) Rozhodnutí Rady 2014/119/SZBP ze dne 5. března 2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině a nařízení Rady (EU) č. 208/2014 ze dne 5. března 2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině se zrušují v rozsahu, v němž se týkají Viktora Pavloviče Pšonky.**
- 2) Rada Evropské unie ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené V. P. Pšonkou.**
- 3) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.**

V Lucemburku dne 10. června 2016.

Vedoucí soudní kanceláře
E. Coulon

Předseda
G. Berardis